

helgonskylden, under tiden tills den af Riksdagen begärda regleringen blir verkställd, ett förhållande hvarvid jag anser staten böra träda emellan och ersätta, då inga andra medel derfor äro tillgängliga.

Jag vågar därför för Riksdagen föreslå:

att den i provinserna Skåne, Halland och Blekinge nu till så väl klockarne som till församlingarne af vissa hemman utgående helgonskylden skall indragas, och således af de skattskyldige med innevarande års utgång ej vidare utbetalas; och att Riksdagen ville bevilja ett förslagsanslag af 10,000 Rdr för betäckande af de förluster till klockare, som innehafva fullmakt på tjensten vid den tid då beslutet om helgonskyldens indragning kan komma att träda i verkställighet, som genom ett sådant beslut kan komma att inträffa.

Stockholm i Januari 1874.

Sven Nilsson
från Gärds och Albo härad.

N:o 105.

*Af Herr **Sven Nilsson i Efveröd:** Derom att, med upphäfvande af § 133 mom. C. och § 136 i Kongl. Stadgan för elementarläroverken i riket den 29 Januari 1859, de i nämnda §§ omförmälda inkomster måtte öfverflyttas på landstingen för att användas till folkskoleväsendets befrämjande.*

Under flera föregående riksdagar hafva i Andra Kammaren motioner blifvit väckta derom, att Riksdagen på anförda skäl ville besluta, att då ett
pastorat

pastorat kommer att blifva ledigt för ordinarie prest, inkomsterna för kyrkoherdebeställningen, som icke erfordras till lön åt den prestman som sköter embetet, eller som enka och oförsörjda barn efter den aflidne prestmannen icke berättigas uppbära, eller som böra utgå för onera eller andra lägenheten vidlädande utgifter, skulle tillfalla pastoratets skolväsende. Dessa framställningar hafva vunnit allt mer och mer understöd inom Riksdagen, och särskildt vid sista års riksdag, då de blefvo bifallna af såväl Lag-Utskottet som Andra Kammaren. Berörda medel ingå nu, enligt gällande stadga för elementarläroverken i riket, till stiftets byggnadskassa, och användas för åtskilliga behof som äro helt och hållet främmande, och i högst ringa grad till nytta för de församlingar hvarifrån de utgifvas, ett förhållande som länge varit öfverklagadt af såväl presterskapet som församlingarne. Nu har den af Kongl. Maj:t förordnade komité, som varit samlad för upprättande af förslag till reglemente för pensionering af enkor och barn efter Ecklesiastikstatens tjenstemän, föreslagit, att dessa medel skola ingå till en grundfond för denna inrättning, med bibehållande likväl för enka och barn efter afliden ordinarie prest af de enligt presterskapets privilegier dem tillförsäkrade fardags och nådår.

Den åsigten om dessa medels användande som dels inom Lag-Utskottet, och dels inom Andra Kammaren sistlidne riksdag uttalades, ådagalägga tydligt, att det sätt som komiterade föreslagit för desammas användande, icke öfverensstämmer med hvarken billighet eller rättvisa, emedan de icke äro afsedda för andra ändamål än aflönande af presterskapet inom pastoratet; och då de därför icke äro erforderliga, böra de då väl i främsta rummet användas för församlingarnes egna behof, och isynnerhet till folkskoleväsendets utveckling och förbättring, som torde hafva närmaste sammanhang med de ändamål hvar till de från början varit afsedda.

Men ehuru jag delar den åsigt som uttalades dels af Lag-Utskottet, och dels af Andra Kammaren sistlidet år, torde det måhända vara lämpligare att ifrågavarande inkomster komma att få en vidsträcktare fördelning, så att de icke allenast komma den kommun till del, hvarifrån de utgå, utan sådana i hela länet. Ett sådant sätt för fördelningen skulle lemna den fördelen, att alla kommuner komme i åtnjutande af en förmån, som eljest skulle komma att inträffa för en del högst sällan, samt för en del deremot ganska ofta, men återigen för andra aldrig, samt derjemte skingra den farhåga som uppstått vid medlens användande vid förut föreslaget sätt, att församlingarne otillbörligen skulle uppehålla ledigheten af prestembetet inom pastoratet för egen vinnings skull.

På dessa grunder förslår jag:

att Riksdagen ville, med upphäfvande af § 133 mom. C och § 136 af Kongl. stadgan för elementarläroverken i riket den

29 Januari 1859, i stället besluta, att de inkomster af lediga prestlägenheter, som icke enligt presterskapets privilegier tillkomma enka och oförsörjda barn, och icke erfordras till lön för den prestman som förestår embetet under ledigheten, eller böra utgå för onera eller andra lägenheten vidlådande utgifter, skola tillfalla det läns landstingskassa hvarinom lägenheten finnes, för att af landstinget användas för befrämjande och utveckling af folkskoleväsendet inom länet.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm i Januari 1874.

Sven Nilsson
från Efveröd.